

MINI-PANEL			
Lp.	TEMAT	ODPOWIEDZ w trakcie spotkania	DODATKOWE INFORMACJE
1	Czy byłaby możliwość stworzenia miejskich centrów coworkingowych?	W Klastrze funkcjonuje coworking. Jeśli jest potrzeba utworzenia takich miejsc lub innego typu przestrzeni rozwojowych to Miasto jest otwarte na takie inicjatywy. Warto w kontekście poszukiwania miejsc przyjaznych innowacjom zapoznać się z ofertą Wesolej.	Klaster Innowacji Społeczno-Gospodarczych Zabłocie 20.22 to centrum społecznych i technologicznych innowacji, realizujących idee SMART City poprzez kreatywne łączenie sektora wiedzy i technologii z inkubacją przedsiębiorczości i aktywności społecznej. W Strefie Przedsiębiorczości/Kreatywnej w połowie roku 2024 roku uruchomiono przestrzeń coworkingową oraz projekt Inkubator Przedsiębiorczości . Jest to kolejne działanie realizowane w Klastrze przy ul. Zabłocie 20, którego celem jest wsparcie dla firm na wczesnym etapie działalności oraz osób chcących otworzyć działalność. Projekt przewiduje ciągłe wsparcie mentorskie, pełen pakiet szkoleń odpowiadających na potrzeby Użytkowników, imprezy networkingowe oraz wsparcie Punktu Obsługi Przedsiębiorcy . W budynku Klastra przygotowana została przestrzeń coworkingowa z 20 stanowiskami pracy, strefą kuchenną oraz pomieszczeniem B2B. Atrakcyjne pakiety najmu stanowisk pracy wraz z pełnym wsparciem mentorskim są odpowiedzią na potrzeby młodych przedsiębiorców, którzy stawiają swoje pierwsze kroki pod Wawelem. We wrześniu 2025 w Klastrze Zabłocie uruchomiliśmy drugi open space oferujący kolejne stanowiska pracy do wynajęcia.
2	W jaki sposób miasto Kraków planuje wspierać kobiety wracające na rynek pracy po przerwie macierzyńskiej? Jakie wydarzenia, projekty skierowane do tej grupy są planowane na najbliższe miesiące, lata?		Miasto Kraków aktywnie wspiera kobiety wracające na rynek pracy po przerwie macierzyńskiej poprzez szereg inicjatyw, z których jedną z najważniejszych jest program "Przedsiębiorcze Krakowianki" . To miejska inicjatywa realizowana już po raz czwarty we współpracy z Fundacją Sieć Przedsiębiorczych Kobiet. Celem tego programu jest wzmocnienie pozycji kobiet na rynku pracy, rozwój kompetencji zawodowych oraz wsparcie w zakładaniu i prowadzeniu własnej firmy. Kluczowe działania programu: mentoring 1:1 gdzie uczestniczki programu mają możliwość pracy z doświadczonymi mentorkami, które mocno je wspierają w rozwoju biznesowym i zawodowym, oraz szkolenia i webinary tematyka obejmuje min. planowanie kariery, rozwój kompetencji miękkich oraz zarządzanie finansami. Kraków nie tylko rozumie wyzwania, przed którymi stoją kobiety wracające na rynek pracy, ale także oferuje konkretne narzędzia i wsparcie, które pomagają im odnaleźć się zawodowo, rozwijać kompetencje i budować niezależność. Punkt Obsługi Przedsiębiorcy oferuje np. bezpłatne konsultacje u doradcy podatkowego jak i adwokata. Mamy również w POP stanowisko Opiekuna Przedsiębiorcy to dedykowana osoba wspierająca kobiety w formalnościach związanych z zakładaniem własnej firmy. W budżecie miasta Krakowa na 2026 rok zostały zaplanowane środki finansowe na kontynuację miejskiego programu "Przedsiębiorcze Krakowianki" wspierającego kobiety w powrocie na rynek pracy. Możliwość aktywizacyjne oferowane przez Urząd są uzależnione od dostępności środków finansowych na realizację aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu. Obecnie GUP realizuje już zawarte umowy oraz zawiera kolejne - w oparciu o pozytywnie rozpatrzone wnioski. W perspektywie najbliższych 6-12 miesięcy Urząd będzie dysponował nową pulą środków z Funduszu Pracy, co pozwoli na uruchomienie kolejnych form wsparcia. Pomoc ta będzie skierowana zarówno do kobiet planujących rozpoczęcie działalności gospodarczej, jak i tych, które już prowadzą własne firmy. Wsparcie dla rozpoczynających działalność Urząd wspiera tworzenie nowych firm poprzez przyznawanie jednorazowych, bezzwrotnych dotacji. Środki te mogą zostać przeznaczone m.in. na: • zakup środków trwałych, • działania promocyjne, • pomoc prawną i doradczą, • inne niezbędne wydatki związane z rozpoczęciem działalności. W 2025 roku maksymalna wysokość dotacji wynosi 42 000,00 zł , co odpowiada kwocie maksymalnej do sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Wsparcie dla już działających przedsiębiorczyń Kobiety prowadzące działalność gospodarczą mogą skorzystać z różnych form zatrudnienia subsydiowanego, w tym np.: • prac interwencyjnych, • doposażenia stanowiska pracy. W zależności od formy, wsparcie wypłacane jest w miesięcznych transzach lub jednorazowo. Staże dla firm Przedsiębiorczynie mogą również wnioskować o organizację staży, które umożliwiają pozyskanie dodatkowego wsparcia kadrowego bez konieczności nawiązywania stosunku pracy. Osoba skierowana na staż pozostaje w dyspozycji firmy, ale formalnie nie jest jej pracownikiem. Środki na kształcenie Na początku każdego roku Urząd dysponuje także środkami z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). Fundusze te przeznaczone są na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników.
3	Jakie są planowane działania wspierające kobiety, przedsiębiorczynie w najbliższych 6-12 miesiącach. Czy są jakieś dotacje dla kobiety 45+ która planuje założyć własną działalność gospodarczą?	W Krakowie funkcjonuje program "Przedsiębiorcze Krakowianki", wiele narzędzi wspierających ma w swojej ofercie Grodzki Urząd Pracy czy Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego. Poza tym planowane jest utworzenie Rady poświęconej sprawom kobietom, także kobiecemu biznesowi oraz rozwijana ma być inicjatywa wspierająca innowacyjne projekty, której adresatkami mogą być zarówno panowie, jak i panie.	Wsparcie dla rozpoczynających działalność Urząd wspiera tworzenie nowych firm poprzez przyznawanie jednorazowych, bezzwrotnych dotacji. Środki te mogą zostać przeznaczone m.in. na: • zakup środków trwałych, • działania promocyjne, • pomoc prawną i doradczą, • inne niezbędne wydatki związane z rozpoczęciem działalności. W 2025 roku maksymalna wysokość dotacji wynosi 42 000,00 zł , co odpowiada kwocie maksymalnej do sześciokrotności przeciętnego wynagrodzenia. Wsparcie dla już działających przedsiębiorczyń Kobiety prowadzące działalność gospodarczą mogą skorzystać z różnych form zatrudnienia subsydiowanego, w tym np.: • prac interwencyjnych, • doposażenia stanowiska pracy. W zależności od formy, wsparcie wypłacane jest w miesięcznych transzach lub jednorazowo. Staże dla firm Przedsiębiorczynie mogą również wnioskować o organizację staży, które umożliwiają pozyskanie dodatkowego wsparcia kadrowego bez konieczności nawiązywania stosunku pracy. Osoba skierowana na staż pozostaje w dyspozycji firmy, ale formalnie nie jest jej pracownikiem. Środki na kształcenie Na początku każdego roku Urząd dysponuje także środkami z Krajowego Funduszu Szkoleniowego (KFS). Fundusze te przeznaczone są na dofinansowanie kształcenia ustawicznego pracodawców i pracowników.
4	Jak Kraków wesprze firmy i fundacje łączące biznes z misją społeczną - w tym neurodiversność, innowacje i kobiecie start-upy - oraz włączy ich głos w politykę miasta?	Współpraca ngosów, przedsiębiorców i startupów to bardzo ważny element budowania gospodarki Krakowa, gospodarki opartej o innowacje. Jednym z elementów przedstawienia innowacyjnej sceny Krakowa i Małopolski jest wydarzenie Tech-ON, które odbędzie się 30.10.2025 w ICE Kraków. W kontekście Klastra Zabłocie - funkcjonuje, koordynowany przez Kraków Miastem Start-upów, Inkubator Przedsiębiorczości.	Kraków stara się być miastem otwartym na innowacje, różnorodność społeczną i współpracę pomiędzy sektorem publicznym a prywatnym. Działania na rzecz wspierania firm i fundacji, które łączą biznes z misją społeczną, w tym te zajmujące się neurodiversnością, innowacjami i kobiecymi start-upami, są częścią szerokiej strategii miasta na rzecz zrównoważonego rozwoju . Kraaków realizuje różne programy, które mogą wspierać start-upy i organizacje działające na rzecz społeczeństwa. Przykładem może być: Akcelerator i inkubatory przedsiębiorczości , które oferują wsparcie finansowe, merytoryczne i logistyczne dla innowacyjnych firm, w tym tych działających w obszarze neurodiversności, technologii społecznych czy wsparcia kobiet w biznesie. Fundusze i dotacje przeznaczone na rozwój inicjatyw, które łączą misję społeczną z działalnością gospodarczą. W Krakowie działają różne instytucje oferujące takie wsparcie, jak np. Małopolska Agencja Rozwoju Regionalnego (MARR). Miasto stara się wspierać kobiece start-upy poprzez: specjalne programy wsparcia dla kobiet-przedsiębiorczyń, które mogą obejmować mentoring, dostęp do sieci kontaktów, jak i dofinansowanie. Inicjatywy i wydarzenia networkingowe, które umożliwiają kobietom wymianę doświadczeń i wiedzy oraz pozyskiwanie inwestorów takie jak Archipelag Innowacji , który odbył się 3 lipca tego roku. Podczas jednego z wielu spotkań dyskusyjnych odbył się też panel dotyczący neurodiversności i podejścia do niej w pracy i biznesie. Gdy sporządzony zostanie pełny raport z Archipelagu, przekazany zostanie on Miastu, co pomoże UMK w opracowywaniu polityki i działań związanych z przedsiębiorczością.
5	Jak miasto planuje promować mniej znane turystyczne atrakcje i prowadzić ogólną promocję krakowskiej branży turystycznej?	Marka Krakowa w dużej mierze opiera się na turystyce - istotne jest jednak, by wpieść w ten obraz lokalne, unikalne kwestie, jak na przykład rzemieślników czy lokalne produkty. Z takim podejściem koresponduje koordynowany przez Wydział ds. Turystyki, a wspierany przez Wydział ds. Przedsiębiorczości i Innowacji, Szlak Punktów informacyjno-edukacyjnych o lokalności.	Miasto, konkretnie Wydział ds. Turystyki, wspiera rozwój kluczowych produktów turystycznych Miasta Krakowa i prowadzi działania na rzecz tworzenia, rozwoju oraz promocji produktów turystycznych we współpracy z krakowską branżą turystyczną . Promocja „mniej znanych pamiątek turystycznych” to zagadnienie, które również mieści się w zakresie zadań Wydziału ds. Turystyki i jest realizowane zgodnie z przyjętymi założeniami. W zależności od potrzeb, Wydział ds. Turystyki zamawia zarówno gadżety masowe , oznaczone logotypami Krakowa lub wybranych miejskich produktów turystycznych (np. Twierzy Kraków), jak i unikatowe pamiątki związane z Krakowem - u lokalnych przedsiębiorców i rzemieślników. Wśród wyrobów tego typu należy wymienić również malowanego drewnianego smoka - pamiątkę wzorowaną na zabawce zaprojektowanej przed ponad stu laty przez wybitną krakowską artystkę Zofię Strzyżewską. Inny przykład to miniatura szopki krakowskiej, wykonana przez krakowskich szopkarzy, nagradzanych w dorocznym Konkursie Szopek Krakowskich, organizowanym przez Muzeum Krakowa. Trzeba przy tym pamiętać, że wyjątkowe szopkarskie tradycje podkresła wpisanie jej w 2014 roku na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego. Ponadto od roku 2018 tradycja wykonywania szopek jest pierwszym wpisem z Polski na listę reprezentatywnej niematerialnego dziedzictwa ludzkości UNESCO. W 2026 roku Wydział ds. Turystyki planuje zamówić serwetki wykonane techniką koronki klocekowej. Jednym z ośrodków ręcznej koronki klocekowej w Polsce jest właśnie Kraków. Krakowska koronka klocekowa została wpisana na krajową listę niematerialnego dziedzictwa kulturowego w 2016 roku. Jest to z pewnością jeden z charakterystycznych wyrobów związanych z naszym miastem, który spełnia kryteria pamiątki unikatowej. Pamiątki tego typu są formą promocji miasta podczas wydarzeń o szczególnej randze, jak np. największe targi turystyczne w Europie i na świecie, międzynarodowe konferencje i kongresy, wizyty studyjne, podczas których miasta, regiony i państwa prezentują to, co mają najcenniejsze, by zachęcić gości do podróży. Wydział ds. Turystyki pozostaje otwarty na sugestie przedstawicieli branży turystycznej, tradycyjnego rzemiosła oraz pasjonatów historii i kultury Krakowa, aby w ofertę pamiątek z Krakowa włączyć kolejne ciekawe wyroby unikatowe. W tym roku wydział (pilotażowo) ogłosił otwarty konkurs ofert np. „Szlak punktów informacyjno-edukacyjnych o lokalnościach” na realizację zadania publicznego w zakresie turystyki i krajoznawstwa dla organizacji pozarządowych mający na celu upowszechnianie dziedzictwa historycznego Krakowa w zakresie tradycji rzemieślniczych i kulinarnych oraz podnoszenie świadomości mieszkańców i turystów w zakresie wartości kulturowych związanych z lokalnym rzemiosłem i kuchnią regionalną.
6	Na rozwoju jakich gałęzi biznesu w kolejnych latach zależy miastu najbardziej i dlaczego? Z jakich raportów, badań najczęściej korzystacie oceniając potencjał rozwoju poszczególnych gałęzi?	Istotne gałęzie i branże dla rozwoju Krakowa to te związane z innowacjami, a więc AI, technologie kosmiczne i life science. Oczywiście ważny jest, także z perspektywy liczby zatrudnionych i upgrade'u procesów sektor nowoczesnych usług dla biznesu. Miasto skupia się także na tworzeniu i udostępnianiu nowych terenów inwestycyjnych jak na przykład obszar Nowej Huty Przyszłości. Te wszystkie elementy są ważne dla tworzonej obecnie nowej Strategii Rozwoju Krakowa.	Miasto Kraków w najbliższych latach stawia na rozwój wysoko wyspecjalizowanych sektorów gospodarki , które łączą innowacyjność, zrównoważony rozwój i potencjał eksportowy . Dlatego priorytetowo traktowane są: 1. Technologie informatyczne i cyfrowe (IT, AI, Big Data) : Kraków to jeden z największych hubów IT w Europie Środkowej, miasto startupów, centrów R&D i outsourcingu usług IT, świetne uczelnie i wielu studentów. 2. Biotechnologia i medycyna : silne zaplecze naukowe (UJ CM, Instytut Fizyki Jądrowej PAN, synchrotron), liczne firmy sektora life science, rozwój innowacyjnych terapii, diagnostyki i bioinformatyki. 3. Przemysły kreatywne i kultura cyfrowa : Miasto Literatury UNESCO wspiera rozwój designu, gier komputerowych, VR/AR, wzrasta znaczenie edukacji artystycznej i cyfrowej. 4. Zrównoważony rozwój i ekoinnowacje : Miasto inwestuje w rozwiązania smart city, zieloną infrastrukturę i gospodarkę obiegu zamkniętego, startupy rozwijają technologie monitorowania środowiska. 5. Technologie kosmiczne i zaawansowane inżynierie : AGH uruchomiła pierwszy w Polsce Wydział Technologii Kosmicznych. 6. Nowoczesne usługi biznesowe (BSS) : Kraków utrzymuje pozycję lidera w Polsce w sektorze nowoczesnych usług biznesowych, zatrudniając ponad 101 tys. osób w 288 centrach BSS. Miasto Kraków opiera swoje decyzje strategiczne na: - Raportach FDI Intelligence - ocena atrakcyjności inwestycyjnej miast - Analizach Krakowskiego Parku Technologicznego i MARR - dotyczących innowacji i transferu technologii - Mapach rynku IT i usług biznesowych (np. MOTIFE Kraków IT Market Map) - Raportach o stanie polskich metropolii - opracowywanych np. przez PwC. - Analizach lokalnych (np. raporty Związku Miast Polskich, opracowania naukowe). Kraków nie tylko planuje, ale aktywnie wdraża programy i działania, które mają uczynić go liderem innowacji w Polsce i Europie Środkowej.
7	W jaki sposób najlepiej wspierać młodych przedsiębiorców i małe organizacje?	Brak odpowiedzi ze względu na konieczność przejścia do kolejnego punktu agendy.	Miasto wspiera takich przedsiębiorców dzięki dofinansowaniu w ramach 19 a , czyli wparcie poprzez udzielanie dotacji - Małych Grantów dla NGO, na działania służące rozwojowi przedsiębiorczości. Dzięki nim UMK wspiera faktyczne działania zgłaszane przez organizacje stale współpracujące z przedsiębiorcami i startupami, najszybciej reagujące na zmiany i potrzeby środowisk biznesu.
8	W Krakowie 17% przestrzeni biurowych stoi pustych. Czy planowana jest wspólna strategia miasta we współpracy z biznesem, aby odwrócić ten trend?	Brak odpowiedzi ze względu na konieczność przejścia do kolejnego punktu agendy.	Rzeczywiście 17,3% nowoczesnej powierzchni biurowej w Krakowie jest obecnie niewynajęta, co przekłada się na ok. 317 000 m2 . Od ponad roku obserwujemy jednak trend spadkowy, jeszcze na początku 2024 roku wskaźnik pustostanów przekraczał bowiem 20%. Wzrost poziomu pustostanów obserwowany w Krakowie w poprzednich latach był zgodny z trendem ogólnopolskim (wynikał m.in. z osłabionego popytu po pandemii oraz wysokiej liczby nowej powierzchni biurowej oddawanej do użytkowania). W Krakowie przekraczał jednak średnie ogólnokrajowe, co wynikało m.in. z dużej aktywności deweloperskiej w poprzednich latach. Obecnie na rynkach regionalnych niższy poziom pustostanów jest tylko w Poznaniu i we Wrocławiu (odpowiednio 14,8% i 12,7%). Do końca roku trend spadkowy w poziomie pustostanów powinien się utrzymać , głównie ze względu na brak powierzchni w budowie planowanej do oddania w 2025. W kolejnych latach przewidujemy wzrost popytu na najem biur (ze względu na m.in. pozytywne wskaźniki makroekonomiczne i trend powrotu do biur), co dodatkowo ustabilizuje sytuację na rynku. Dodatkowo, rynek biurowy w Krakowie, jest na tyle dojrzały, że widać silne różnicowanie poziomu pustostanów w zależności od lokalizacji czy wieku budynku. Dla przykładu w centrum miasta wskaźnik pustostanów to tylko 7% (czyli wolne jest ok. 30 000 m2).
SWOBODNA DYSKUSJA			
Lp.	ORGANIZACJA PYTAJĄCA	PYTANIE/ZAGADNIENIE	ODPOWIEDZ - synteza głównych punktów
1	Małopolskie Stowarzyszenie Biur Rachunkowych	Współpraca miasta z biurami rachunkowymi, wsparcie dla przedsiębiorców, także zagranicznych	Jest wiele modeli współpracy na linii miasto-biznes. Jako Kraków realizujemy te zarówno związane z bezpośrednim wsparciem jak na przykład usługi Punktu Obsługi Przedsiębiorcy czy szersze formy w postaci warsztatów/spotkań informacyjnych czy szkoleń. Na ostatniej prostej jest utworzenie Rady Przedsiębiorczości , która z pewnością usprawni komunikację i wesprze poszczególne grupy czy sektory biznesowe. Kolejnym elementem jest usprawnienie procesu obsługi inwestorów oraz wsparcie dla naszych rodzimych firm w eksporcie. Te tematy są elementem moich rozmów ze służbami konsularnymi i ambasadorami.
2	Fundacja IIWTA	Wsparcie dla neurodiversności	Istotę stanowią kwestie edukacyjne oraz społeczne. W związku z tym, zanim wkroczymy z rozwiązaniami dla biznesu i pracowników neurodiversnych, zaczniemy od edukacji i budowania społecznej świadomości, z jednej strony sposobów współistnienia, a z drugiej realnego korzystania z mocnych stron osób neurotypowych i neurodiversnych.
3	Fablab	Wykorzystanie inicjatyw/ekspozycji w działalności Miasta; możliwość wspólnego kobiecego projektu	Chętnie skorzystamy, na przykład w kontekście wydarzenia Tech-ON! - potrzebne więcej szczegółów.
4	GE Healthcare	Wsparcie dla firm innowacyjnych, realizujących projekty edukacyjne, rozwijających rynek pracy	Z dostępnych narzędzi finansowych mamy do dyspozycji np. Polską Strefę Inwestycji . Miejskim działaniem pozostaje przygotowanie przestrzeni i infrastruktury pod innowacyjną działalność - tak jak ma to miejsce w przypadku Nowej Huty Przyszłości . Ważne jest także sprawne prowadzenie obsługi inwestorów. Dla rozwoju Krakowa szczególnie istotne są takie sektory jak life science, technologie kosmiczne czy AI - stąd idea organizacji wydarzenia Tech-ON!
5	ResetLab	Wsparcie psychologiczne dla przedsiębiorców	Działania wspierające realizujemy dla naszych pracowników, natomiast na pewno przedsiębiorcy są grupą narażoną na stres i warto w ramach naszych miejskich działań stworzyć narzędzia wspierające dla nich, czy to wykorzystując kompetencje Grodzkiego Urzędu Pracy czy działania Kraków Miastem Start-upów w ramach Inkubatora Przedsiębiorczości , a także przestrzeń Klastra Zabłocie , którego oferta mogłaby właśnie na takie potrzeby odpowiadać.